

ΠΡΥ 002

ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΤΑΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

**ΑΠΟ ΚΥΡΙΑΚΟ ΧΑΤΖΗΤΤΟΦΗ
(ΜΟΥΣΙΚΗΣ)**

21/11/2007

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

Η ειδική εκπαίδευση(special education) είναι η παιδεία η οποία επικεντρώνονται σε άτομα με ειδικές ανάγκες όπως ανάπηρους, τυφλούς, και κοφούς. Η φιλοσοφία της ειδικής εκπαίδευσης είναι ότι τα άτομα αυτά πρέπει να ενσωματωθούν στο κυρίως εκπαιδευτικό σύστημα και να γίνει σταδιακή ένταξη στο λεγόμενο integration. Ο σκοπός είναι να μπορέσουν και αυτά να παιδιά να ενταχθούν σταδιακά στο κοινωνικό σύνολο και να μην διαχωρίζονται σε παιδιά που μπορούν και παιδιά που δεν μπορούν. Η ιδέα αυτή ξεκίνησε στην Αγγλία τη δεκαετία του 80' και πράγματι ήταν μια πολύ προοδευτική φιλοσοφία για τα δεδομένα της εποχής. Σταδιακά φτάνουμε στο inclusive education όπου ουσιαστικά είναι το ενιαίο σχολείο το οποίο εκπροσωπεί το μέλλον. Έχουμε σαν παράδειγμα την Ιταλία η οποία από το 1971 κατάφερε να εντάξει το 97% των παιδιών με ειδικές ανάγκες. Ο αποκλισμός των παιδιών στην ειδική εκπαίδευση τα περιορίζει στο να έχουν ελάχιστες πιθανότητες να συναγωνιστούν με τα άλλα παιδιά. Ενώ στο inclusive education τα παιδιά αυξάνουν τις ικανότητες τους σε μια πιο αξιοκρατική παιδεία με τα κανονικά παιδιά. Με την ένταξη στο ενιαίο σχολείο δεν αδικούμε κανένα και δίνουμε σε όλα τα παιδιά ίσες ευκαιρίες. Η αναπηρίς σύμφωνα με τους ειδικούς είναι κοινωνική κατασκευή και είναι κοινωνική ευθύνη στο να προωθούμε με τον κατάλληλο τρόπο αυτά τα παιδιά. Παλιά είχαμ την προσωπική τραγωδία και που σιγά σιγά προσπαθούμε να το εξαλήψουμε.

Ένα απο τα πιο σημαντικά βήματα που έγιναν προς την κατεύθυνση της ενίσχυσης και αξιοκρατικής παιδείας στα παιδιά με ειδικές ανάγκες είναι ο νόμος 113(I)/99. Ο νόμος αυτός έχει σαν μέλημα να δώσει στα παιδιά με ειδικές ανάγκες ίσες ευκαιρίες και να έχουν τα ίδια δικαιώματα και προνόμια όπως όλα τα παιδιά. Με αυτό τον τρόπο θα μπορούν και τα παιδιά με ειδικές ανάγκες να έχουν τη ίδια καθοδήγηση, να αναπτύξουν τις δυνατότητες στον ανώτερο βαθμό για τη καλύτερη αποκατάστασή τους. Η πολιτεία και το κράτος με αυτό το τρόπο αναλαμβάνει τις ευθύνες της για αυτά τα παιδιά. Η ενιαία εκπαίδευση με τη βοήθεια του νόμου αυτού θα μπορέσει να βγάλει αυτά τα παιδιά από το περιοριστικό περιβάλλον το οποίο προσφέρουν τα ειδικά σχολεία. Με το νόμο αυτό θα παρέχεται η πέπουσα βοήθεια στο κάθε παιδί ξεχωριστά σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης απο την προδημοτική μεχρι και την τριτοβάθμια εκπαίδευση και έχει σαν στόχο να στηρίζει ψυχολογικά, κοινωνικά και εκπαιδευτικά τα παιδιά αυτά. Ο νόμος αυτός για να εφαρμοστεί επηβάλλει τη χρήση επαρχιακών επιτροπών, ειδικές μονάδες σε κάθε σχολείο που έχουν ως στόχο τους την στήριξη αυτών των παιδιών. Έτσι τα παιδιά μπορούν να φοιτούν σε κανονικά σχολεία, τα οποία σχολεία έχουν τις κατάλληλες υποδοχές και προσωπικό. Επίσης ο νόμος αυτός είναι σε θέση να στηρίζει και παιδιά που για λόγους υγείας δέν μπορούν να παρακολουθούν τα κανονικά μαθήματα να μπορούν να τα παρακολουθούν εκτός σχολείου. Ο νόμος απαγορεύει στα παιδιά αυτά να φοιτούν σε ειδικά σχολεία. Ο νόμος προνοεί μηχανισμούς εντόπισης και αξιολόγησης των αναγκών των παιδιών με ειδικές ανάγκες. Επίσης σε τακτά διαστήματα γίνονται επαναξιολογήσεις ούτος ώστε να μπορούμε να παρακολουθούμε και να εποπτεύουμε την πρόοδο των παιδιών.

Η ΔΙΑΦΟΡΑ ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ(SPECIAL) ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΙΑΙΑ(INCLUSIVE) ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ.

Η βασική διαφορά στην ειδική με την ενιαία εκπαίδευση βρίσκεται στο ότι από την μια στην ειδική εκπαίδευση έχουμε ένα χώρο ο οποίος επικεντρώνεται αποκλειστικά στα παιδιά με ειδικά προβλήματα και από την άλλη ο χώρος επικεντρώνεται σε όλα τα παιδιά. Τα προβλήματα και πλεονεκτήματα ποικίλουν όσον αφορά αυτή τη διαφοροποίηση και η προσπάθεια είναι να πάψει να υπάρχει ειδική εκπαίδευση και όλα τα παιδιά να φοιτούν στην ενιαία. Ο διαχωρισμός αυτών των παιδιών από τα άλλα παιδιά αποδείχθηκε στο τέλος της ημέρας ζημιαγόνως για τα παιδιά με ειδικές ανάγκες. Από τη μια οι κυβερνήσεις και οι αρμόδιες υπηρεσίες πίστευαν ότι με το διαχωρισμό θα μπορούσαν να επικεντρωθούν στις ξεχωριστές ικανότητες αυτών των παιδιών. Από την άλλη όμως ο αποκλεισμός τους και η μη ένταξη τους στο κοινωνικό σύνολο απεδείχθησαν ότι στον ψυχολογικό τομέα αυτά τα παιδιά ήταν πάντοτε σε μειονεκτική θέση. Επίσης οι ευκαιρίες που είχαν για το μέλλον αυτά τα παιδιά δεν μπορούσαν να συγκριθούν με τα «κανονικά παιδιά». Στόχοι της ενιαίας εκπαίδευσης είναι να φέρει αυτά τα παιδιά πιο κοντά, και να τα εντάξει στο κοινωνικό σύνολο. Να τους δώσει την ευκαιρία για μια κοινωνική ζωή, να κάνουν φίλους, να συναναστραφούν με πολλά παιδιά, να συναγωνιστούν μαθησιακά και να μπορέσουν να βάλουν ίσους στόχους με τους υπόλοιπους. Φυσικά έχει και το ενιαίο σχολείο τα προβλήματα του. Ο λόγος είναι ότι κάθε παιδί με ειδικές ανάγκες είναι μοναδικό στο πρόβλημα του και δεν είναι πάντοτε εφικτό να κυλούν όλα ομαλά. Όμως σίγουρα έχει αποδειχθεί ότι μακροπρόθεσμα σίγουρα το ενιαίο σχολείο είναι ένα πιο υγιές περιβάλλον. Το ειδικό σχολείο μπορεί μεν από τη μιά να είναι πιο ειδικευμένο στο να χειρίζεται τα παιδιά με ειδικές ανάγκες όμως ο αποκλεισμός αυτών των παιδιών από το υπόλοιπο κοινωνικό σύνολο είναι αναπόφευκτος. Με το ειδικό σχολείο χωρίς να

το θέλουμε δημιουργούμε παιδιά δεύτερης κατηγορίας με λιγότερα δικαιώματα, και το πιο πιθανό κανένα ουσιαστικό μέλλον. Επίσης με το ενιαίο σχολείο το υπόλοιπο κοινωνικό σύνολο μαθαίνει να ζει και να συναναστρέφεται με αυτά τα παιδιά. Με το πέρασμα το χρόνου θα πάψει η κοινωνία να βλέπει αυτά τα παιδιά ως διαφορετικά διότι η πραγματικότητα είναι και αυτά τα προβλήματα μέρος της φύσης μας. Με το ενιαίο σχολείο θα μπορέσουμε να συμπεριλάβουμε και αυτά τα παιδιά στην καθημερινότητά μας και θα πάψουμε να τα βλέπουμε ως διαφορετικά.

Η ΕΠΙΚΡΑΤΟΥΣΑ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΣΗΜΕΡΑ

Η πρακτική της ενιαίας εκπαίδευσης στην Κύπρο σήμερα χαρακτηρίζεται πάντα από πολιτικά, οικονομικά, και επαγγελματικά κίνητρα. Τα στάδια που η πρακτική λαμβάνει μέρος έχουν να κάνουν με το πλαίσιο επηρεασμού των αποφάσεων από άτομα όπου έχουν προσωπικά συμφέροντα και δύναμη στο πλαίσιο διαμόρφωσης και εφαρμογής της πολιτικής.

Στην Κύπρο μέχρι να φτάσουμε στην επικρατούσα πρακτική το σύστημα πέρασε από διάφορα στάδια. Η Κύπρος ουσιαστικά είναι πολύ «νέα» στον τομέα της ειδικής εκπαίδευσης. Ο τρόπος αντιμετώπισης αυτών των παιδιών 100 χρόνια πριν ήταν δραματικός όπου είχαμε μέχρι κι θεληματικές θανατώσεις αυτών των ατόμων. Το πρώτο στάδιο έγινε το 1929 και συνεχίζεται η πορεία μέχρι το 1976. Τα παιδιά με μεσογειακή αναιμία ήταν τα πρώτα όπου γίνονται για πρώτη φορά αντικείμενο μελέτης. Έχουμε την ίδρυση της σχολής τυφλών το 1929 όπου σε αυτή την φάση έχουμε σταδιακή ίδρυση των ειδικών σχολών.

Το δεύτερο στάδιο είναι από το 1979-1988. Σε αυτή τη φάση έχουμε ανάπτυξη των ειδικών σχολείων τα οποία υπήρχαν μέχρι τότε. Από το 1980 μέχρι το 1999 έχουμε τις πρώτες προσπάθειες ένταξης των παιδιών αυτών στο ενιαίο σχολείο. Από το 1999 μέχρι σήμερα έχουμε ανάπτυξη των δικαιωμάτων των παιδιών με

ειδικές ανάγκες και της κατοχύρωσής τους νόμιμα. Η ψήφιση του νόμου αυτού «Περί αγωγής και εκπαίδευσης παιδιών με ειδικές ανάγκες .» Σε αυτή τη φάση έχουμε την κατοχύρωση των παιδιών να φοιτούν σε κανονικά σχολεία. Η παρούσα κατάσταση είναι ότι η κυβέρνηση αναλαμβάνει αυτά τα παιδιά από την γέννηση τους έχει καθοριστεί πλέον ο στόχος ότι η ένταξη στα κανονικά σχολεία είναι το μέλλον. Το σύστημα στηρίζει αυτά τα παιδιά σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, τα εντάσσει στο κοινωνικό σύνολο, και τους προσφέρει ίσες ευκαιρίες. Αυτό επιτυγχάνεται γιατί υπάρχει όραμα και το σύστημα προβλέπει στο μέλλον. Ο μόνος τρόπος αυτά τα παιδιά να έχουν ίσες ευκαιρίες ξεκινά από τη στιγμή που το σύστημα πίστεψε ότι αυτά τα παιδιά πρέπει να έχουν ίσες ευκαιρίες για ένα καλύτερο μέλλον. Επίσης μπορούν να προσφέρουν στην πολιτεία ισάξια με όλους τους άλλους.

Οι μελλοντικοί στόχοι της Κυπριακής εκπαιδευτικής πολιτικής στο χώρο αυτό για το μέλλον είναι πολλοί. Στόχοι είναι πρώτα απόλα να μιλήσουμε για ισότιμη μεταχρήρηση και ίσες ευκαιρίες των παιδιών με ειδικές ανάγκες. Σάν χώρα κράτος μέλος της ευρωπαϊκής κοινότητας σίγουρα πρέπει να συμβαδίσουμε με τις υπόλοιπες χώρες που άνοιξαν το δρόμο της ενιαίας εκπαίδευσης χρόνια πριν. Ο νόμος του 1979 θεωρείται πλέον διαχωριστικός, όμως και η κατάσταση που βρίσκεται τώρα ουσιαστικά, βρίσκεται πενήντα χρόνια πίσω στη σχέση με το τί συμβαίνει στην Αγγλία. Στόχος είναι να στηριχθούν και να εφαρμοστούν οι νόμοι που έχουν να κάνουν με τα παιδιά με ειδικές ανάγκες. Να μπορούν οι διαδικασίες εφαρμογής του νόμου να είναι πιο ευέλικτες ούτως ώστε να μην ταλαιπωρούνται τα παιδιά με ειδικές ανάγκες μαζί με τους γονείς τους. Ο νόμος πρέπει να είναι σε θέση να τους ευκολύνει και όχι να τους δυσκολεύει με άσκοπη γραφιοκρατία και λανθασμένους χειρισμούς. Επίσης πρέπει να ενισχυθεί υποδομή των ενιαίων σχολείων για πιο αποτελεσματική λειτουργία. Να αυξηθεί το ειδικά εκπαιδευμένο προσωπικό για να μπορούν να

συναγωνίζονται ισάξια με τα άλλα παιδιά. Στόχος είναι να φτάσουμε στο σημείο όπου αυτά τα παιδιά να ενταχθούν με τέτοιο τρόπο στο σύστημα όπου θα πάψει πλέον η κοινωνία να τα βλέπει ως διαφορετικά. Ο τρόπος αντιμετώπισης πρέπει να είναι ίσος με όλα τα παιδιά. Έπισης η προσδοκίες της κοινωνίας πρέπει να είναι ψηλές, να μπορούν τα παιδιά αυτά να λαμβάνουν μέρος στη λήψη αποφάσεων πρέπει η κοινωνία να σεβαστεί την κουλτούρα αυτών των παιδιών. Πρέπει να ενθαρυνθεί η ομαδική εργασία απο όλα τα παιδιά. Τέλος σίγουρα με το να δείξουμε αγάπη στα παιδιά με ειδικές ανάγκες είναι ίσως το πιο σημαντικό από όλους τους νόμους και όλες τις διεργασίες.